

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი

კომპიუტერულ მეცნიერებათა დეპარტამენტი

სალომე გაჩეჩილაძე

ტერმინოლოგიური ლექსიკონის მონაცემთა ბაზის

სტრუქტურირება

სამაგისტრო პროგრამა „ინფორმაციული ტექნოლოგიები“

ნაშრომი შესრულებულია ინფორმაციული ტექნოლოგიების მაგისტრის აკადემიური

ხარისხის მოსაპოვებლად

სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელი

მანანა ხაჩიძე, პროფესორი

მაია არჩუაძე, ასისტენტ

პროფესორი

თბილისი

2022

შინაარსი

ანოტაცია	2
Annotation.....	3
შესავალი	Error! Bookmark not defined.
ლიტერატურის მიმოხილვა.....	Error! Bookmark not defined.
მეთოდები	Error! Bookmark not defined.
დასმული ამოცანა.....	Error! Bookmark not defined.
შედეგები და მათი განხილვა.....	Error! Bookmark not defined.
დასკვნა.....	Error! Bookmark not defined.
გამოყენებული ლიტერატურა.....	Error! Bookmark not defined.
დანართები.....	Error! Bookmark not defined.

ანოტაცია

ტერმინოლოგიური ლექსიკონი მოიცავს სხვადასხვა სფეროს ტერმინთა განმარტების ჩამონათვალს. თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარებასთან ერთად საჭირო გახდა ტერმინოლოგიური ლექსიკონის ონლაინ სივრცეში გადატანა, რათა ხელმისაწვდომი იყოს საზოგადოების ფართო მასისთვის. ტერმინოლოგიური ლექსიკონი გვამძლევს შესაძლებლობას მოვიძიოთ ნებისმიერი ტერმინი და ვნახოთ მისი განმარტება სხვადასხვა სფეროს მიხედვით. ამ ეტაპზე არსებობს ტერმინოლოგიური ლექსიკონის ვებ პლატფორმა და მონაცემთა ბაზა. თუმცა, მონაცემთა ბაზა არ შეესაბამება თანამედროვე ტერმინოლოგიური წარმოდგენის მონაცემთა ჩარჩოს.

პროექტის ფარგლებში ასაგებია მონაცემთა ბაზა, რომელიც აკლმაყოფილებს ტერმინოლოგიურ სტანდარტებს. ვინაიდან ქართული ენა გამოირჩევა თავისებურებებით, საჭიროა, რომ ქართული ენისა და ტერმინოლოგიური სტანდარტის მოდელები ერთმანეთთან სინქრონიზაციაში მოვიყვანოთ.

შესაბამისად, პროექტის განმავლობაში უნდა აიწყოს ახალი მონაცემთა ბაზა, რომელშიც გათვალისწინებული უნდა იყოს ტერმინოლოგიური ჩარჩო, რომელიც თავისთავად მოიცავს მეტამოდელს და მეთოდებს XML-ში გამოხატული კონკრეტული ტერმინოლოგიური მარკირების ენების (terminological markup languages - TML) აღწერისთვის. მონაცემთა ბაზაში უნდა გამოვიყენოთ მოდულური მიდგომა, ანუ ტერმინოლოგიური მარკირების ჩარჩო (TMF). იგი ორი აბსტრაქტული მოდელისგან შედგება და სწორეს ყველაზე აბსტრაქტულ დონეს ეწოდება მეტამოდელის დონე.

ტერმინოლოგიური ლექსიკონის გამოყენება შეუძლია ყველა იმ ადამიანს, რომელსაც დასჭირდება პროფესიული დონის ლექსიკონის განმარტებები და მისი შესატყვისების მოძებნა. მოგვსენებათ, დღევანდელ სამყაროში რთულია ბიბლიოთეკაში ჯდომა და ლექსიკონის ფურცვლა, რადგან დრო ასწრაფებულია და საზოგადოებას დიდი ნაწილის

არჩვენია საკუთარ სახლში ჰქონდეს ლექსიკონი, ვებ გვერდის ან აპლიკაციის სახით, რაც ზოგავს დროს და ენერგიას. უფრო მეტიც, თანამედროვე ქართულ ენაში დამკვიდრდა ბარბარიზმები (მაგ. „მაუსი“, „სფეისი“ და მისთანანი), განსაკუთრებით ტექნოლოგიებში, რაც აბინძურებს ენას. ტერმინოლოგიური ლექსიკონი კი შესაძლებლობას მოგვცემს მოვძებნოთ ბარბარიზმების ქართული შესატყვისები.

Structuring the terminology dictionary database Salome Gachechiladze

Annotation

The terminology dictionary includes a list of definitions of terms in various fields. With the development of modern technology, it has become necessary to move the terminology dictionary online to make it accessible to the most part of public. The terminology dictionary allows us to search for any term and see its definition in different fields. At this point, there is accessible a terminology dictionary web platform and a database. However, the database does not fit into the modern terminological representation of data framework.

The project builds a database that meets the terminological standards. As the Georgian language is distinguished by its peculiarities, it is necessary to synchronize the models of the Georgian language and the terminological standard with each other.

Accordingly, a new database should be launched during the project, in which a terminological framework should be provided. A framework that includes metamodels and methods for describing specific terminological markup languages (TML) expressed in XML. We should use a modular approach in the database, or the Terminology Marking Framework (TMF). It consists of two abstract models and the most abstract level is called the metamodel level.

The terminological dictionary can be used by all people who need professional level dictionary definitions and its matches. As you know, in today's world it is difficult to sit in a library and flip through a dictionary because time is fast and a large part of the public chooses to have a dictionary in their own home, in the

form of a website or app, which saves time and energy. Moreover, barbarisms (eg "mouse", "space" and the like) have been established in the modern Georgian language, especially in technologies that pollute the language. The terminological dictionary will allow us to find Georgian equivalents of barbarisms.